

Yorum (Görüş)

Sexuality and Taboo Conversations

Hande Çevik^{ID}

Bağımsız Araştırmacı, Ankara, Türkiye

Öz

Bu yazı, kadınların ve dışlanan cinselliklerin haz deneyimlerini ataerkil normlar, toplumsal tabular ve cinsellik eğitimi pratikleri üzerinden eleştirel bir perspektifle tartışmaktadır. Kadınların kendi bedenlerini tanıma süreçlerinden başlayarak, klitorisin toplumsal görünmezliğine, orgazm eşitsizliğine ve heteronormatif yaklaşımların baskınlığına odaklanır. Hazza erişimin bir ayrıcalık değil, adalet meselesi olduğunun altı çizilir. Yazı, yalnızca cinselliği değil, aynı zamanda bireyin kendi bedenine ve hazzına sahip çıkmasını da politik bir tutum olarak değerlendirir.

Anahtar Kelimeler: haz, cinsellik, kadın bedeni, orgazm eşitsizliği, toplumsal cinsiyet, haz adaleti

Abstract

This essay critically explores women's and marginalized sexualities' experiences of pleasure through patriarchal norms, social taboos, and sexuality education practices. It focuses on women's journeys of bodily awareness, the invisibility of the clitoris, orgasm inequality, and the dominance of heteronormative perspectives. The essay argues that access to pleasure is not a privilege but a matter of justice. It treats claiming one's body and pleasure not merely as personal acts but as political statements.

Keywords: pleasure, sexuality, female body, orgasm inequality, gender, pleasure justice

Giriş

Cinsellik, ülkemizde konuşulması hâlâ kolay olmayan bir konu. Dahası, yazılması da kolay değil. Bu yazıyı defalarca baştan yazdım. “Doğru terimi kullandım mı?”, “Müstehcen mi kaçır?”, “Kişisel deneyimimi ne kadar açmalıyım?” gibi sorular zihnimde dönüp durdu. Sonunda meseleyi, dert ettiğim yerden ele alarak yazmaya karar verdim: Cinsellikle, özellikle de cinsel hazla bir derdim var!

Kafama takılan birkaç soruyu dile getirmeye ve tartışmaya çalışacağım: Haz hakkında ne biliyoruz? Kadınların hazzı ve orgazmıyla ilgili ne kadar bilimiz var? Ve dışlanmış cinsellik deneyimleri hakkındaki önyargılarımız neler?

Geliş Tarihi / Received: 21.05.2025 Kabul Tarihi / Accepted: 28.06.2025 Yayın Tarihi / Published: 22.08.2025

Sorumlu Yazar / Correspondence: Hande Çevik Eposta: hande.cevik.sos@gmail.com

Sorumlu Editör / Handling Editor: Nuray Özgülnar

Atıf için / Suggested Citation: Çevik, H. (2024). Cinsellik ve Tabusal Konuşmalar. *Sosyal Bilimler ve Sağlık Bülteni (SoSa)*, YAZ(15), 47-52.

Biz kadınlar, orgazm oluyor muyuz?

Haz ile ilgili bilinçli olarak düşünmeye başladığım ilk an, Sosyoloji lisans öğrencisiyken, hocamızın bir ders kapsamında feminist aktivist Hasbiye Günaçtı'yı davet ettiği seminerdi. Hasbiye, cinsel sağlık ve orgazm hakkında konuşmuştu; bize bizim bedenlerimiz hakkında bir sunum yapmıştı. “Kadınlar da mastürbasyon yapabiliyor mu?” sorusunu salondan birinin sormaya cesaret ettiğini hatırlıyorum. Daha önce arkadaş sohbetlerinde utana sıkıla konuştuğumuz bir konuydu. Cevabı anımsamıyorum ama soru bende kalıcı oldu. Salonun çoğu meraklı gözlerle izliyordu, cinsel haz aldığımız organlarımızı bile tanı mıyorduk; klitorisin hikayesini daha önce duymamıştık. Vajinayla vulvayı karıştırıyorduk. Yıllar geçtikte feminist buluşmalarda, internette ve sivil toplum örgütlerinin yayınlarında daha sık rastlar oldum. Peki neydi klitorisin hikayesi?

Klitorisin Hikâyesi: Bir Görünüp Bir Kaybolan Organ

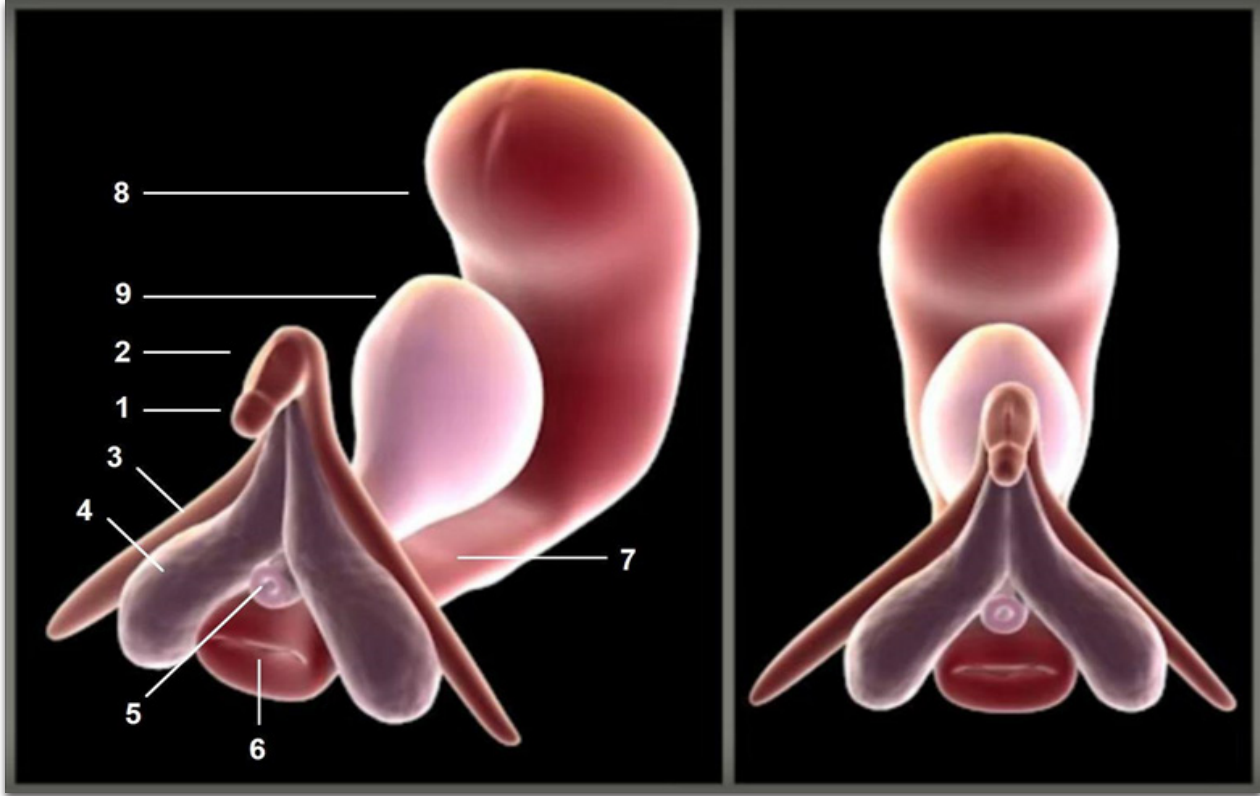
Yüzyıllar boyunca bir görünüp bir yok sayılan bu organın hikayesini Çiçek Tahaoğlu (2015) detaylı bir şekilde haberinde ele almış. Avusturyalı Ürolog Helen O’Connell 1998’de klitorisin anatomisini ortaya koyana kadar, klitoris 15. yüzyıldan bu yana şeytan memesi, yüz kızartıcı uzuv, kadın penisi olarak adlandırılmış. 1844’te ilk anatomik çizimlere ulaşabiliyoruz ancak hala önemli bir kaynak kabul edilen Gray’s Anatomy’nin 1942 yılındaki 24. baskısında klitoris bir organ olarak yer alırken, 1948’deki 25. baskıda yok oluyor. Haberde Tahaoğlu’nun detaylandığı üzere, 25. baskının editörü Dr. Goss’un bunu bilerek mi yaptığı yoksa yazı işlerinde bir hata mı olduğu bilinmiyor. Ancak her halükarda bir organın birden yok oluvermesi, bir de kadınların haz organı olunca, büyük bir soru işareti barındırıyor.

Avustralyalı Ürolog Helen O’Connell ve Sanjeevan ve Hutson’ın (2005) çalışmaları sonucu oluşturulan aşağıdaki üç boyutlu görsel, klitorisin sadece dışta görülen baş kısmından ibaret olmadığını, iç yapısının da oldukça geniş ve karmaşık bir anatomik yapıya sahip olduğunu gösteriyor (O’Connell, 2021, akt. Wikimedia Commons, 2022; bkz. Şekil 1).

Klitorisin hikayesini merak edenler arasında ünlü bilim insanları William Masters ve Virginia Johnson da var. Masters of Sex (2013-2016) dizisiyle daha çok tanınır oldular. Dizide geçen sahnelerden birinde bir seminer sırasında Johnson karakterinin Freud’un klitoral orgazmı vajinal orgazmı ayırmasına yönelik sorusu kritik: İki orgazm türü hakkında fark olduğunu gösteren bilimsel kanıtlar var mı?

Johnsson ve Masters, birçok kadının orgazmını kaydedip araştırdıktan sonra vajinal orgazm ve klitoral orgazmın cinsel tepki açısından benzer olduğunu tespit etmişler, altını çizelim.

Şekil 1. Klitoris ve Çevre Organların Üç Boyutlu Anatomik Görselleştirilmesi

Yapılar: 1. Glans clitoridis (Klitoris Başı); 2. Corpus clitoridis (Klitoris Gövdesi); 3. Corpus cavernosum clitoridis (Klitoris Kavernöz Cismi / Klitoris Süngersi Gövdesi); 4. Bulbi clitoridis/ Bulbi clitoridis (Klitoris Bulbu / Vestibul Bulbu); 5. Urethra (Üretra / İdrar Kanalı); 6. Introitus vaginae (Vajina Girişi); 7. Vagina (Vajina); 8. Uterus (Uterus, Rahim); 9. Vesica urinaria (Mesane). Kaynak: O'Connell, H. (2022). Clitoris 3D [3D anatomik illüstrasyon]. Wikimedia Commons

Biraz da Türkiye'deki duruma bakalım. Filmmor kadın kooperatifinin 2002'de yaptığı "Klitoris Nedir" kısa filminde klitoris veya halk diliyle bızırın ne olduğu sorusuna gelen yanıtlar arasında doğru tanımlı yapan da var ancak çoğunlukla erkekler ne olduğunu bile duymamış. Kullanılmamış petrol ve turist sanan dahi var (Filmmor, 2002). Bugün internet aracılığıyla bilgiye ulaşmak kolaylaştığı için bilenlerin sayısı artmış olsa bile tabulardan ve mitlerden kurtulmak oldukça güç. Örneğin, vajinal orgazm beklentisi. Kadın Orgazmı kitabının yazarı Cinsel Tıp Uzmanı Dr. Selcen Bahadır (2022), kadınların orgazmı söz konusu olunca, orgazmı yaratan organın klitoris olduğunu kitabı boyunca çokça tekrar ediyor. Bu tekrarında da haklı çünkü hala "vajinal orgazm" mitinden kurtulamıyoruz. Çok net bir bilgi; ister dışarıdan sürtünme veya elle uyarı olsun ister penetrasyon esnasında, ister seks oyuncakıyla, ister

oral yolla, hepsi ama hepsi klitorisi uyarır ve sonucunda orgazm olur, olabilir. Klitorisin baş kısmı içerisindeki parçaları farklı sinir ağlarına sahip, bu sebeple klitorisin baş kısmının uyarılması ile penetrasyon içerisindeki kısmın uyarılması farklı hisler barındırabilir, her kadında değişiklik de gösterebilir (Bahadır, 2022, ss. 131-132).

Bahadır'ın özellikle değindiği ve duymaya ihtiyaç duyduğumuz bir kısmı daha aktarmak isterim: “Farklı kadınlar, farklı orgazmlar vardır. Farklı isimlendirilen orgazmlar mevcut. Kısa süreli mini orgazmlar, ejakülasyonun (boşalma) eşlik ettiği orgazmlar, sadece bacaklarda ve pelviste hissedilen veya tüm bedende yaşanan orgazmlar, uykuda yaşanan orgazmlar veya istemsiz orgazmlar olarak adlandırılabilir. Sonuç; kısa, uzun, zayıf, güçlü, çoklu orgazmlar vardır, ama kötü orgazm yoktur” (Bahadır, 2022, s. 134).

Bir daha tekrar etmekte fayda var: Farklı orgazmlar vardır, kötü orgazm yoktur. Herkesin orgazm olma süresi değişebilir, cinsel isteksizlikten kaynaklı orgazm yaşamayabilirsiniz. Bu anormal değildir.

İnternetin İmkânıyla Mevzunun Açılması

İnternetle birlikte cinsellik konusuyla ilgili içerikler de yaygınlaştı. Türkiye özelinde cinsel sağlık, cinsel haz gibi anahtar kelimeleri Google'a yazınca bu alanda çalışmalar yürüten kadınların isimlerinin ilk sıralarda karşımıza çıkmasının beni keyiflendirdiğini belirtebilirim. Bunlardan biri Rayka Kumru; seksolog ve cinsel sağlık eğitmeni. Cinsellik ve cinsel sağlıkla ilgili Youtube kanalında ve Tabukamu (Kumru, 2024) isimli cinsellik, cinsel sağlık ve ilişkilerle ilgili bir internet sitesi üzerinden düzenli olarak içerik üretmeye devam ediyor. Benim ilgimi çeken içerikler ise “Haz Kılavuzu” (Kumru, 2022) ve “orgazm eşitsizliği”. Özellikle kendini tanımaya, güvenli cinselliğe yönelik açıklamaların olduğu Haz Kılavuzu, görsel içerikler ve basit anlatımla gençlere de hitap ediyor. Haz aldığımız organlar, mastürbasyon, cinsel istek, seks oyuncakları gibi pek çok başlıkta detaylı bilgiler var. “Orgazm eşitsizliği” ise, toplumsal cinsiyet rollerinden kaynaklı yaşanan eşitsizliğin partnerli cinsellik sırasında da devam ettiğinin altını çiziyor.

Gizem Omay da haz üzerine düşünenlerden. Kapalı grup içinde cinsel pratikler hakkında Zoom üzerinden toplanmalar yapıyor. Mastürbasyonu kolaylaştırmak için bir ses kaydı bile hazırlamış. Bu buluşmalardan birine katıldığımda, katılımcıların neredeyse hepsinin kadınlar olduğunu gördüm. En sık sorulan sorulardan biri de “neden orgazm olamıyorum” sorusu oldu. Cevaplar belli: Güvenli cinsellik yaşayamıyoruz, bedenimizle ilişki kurmamıza izin

verilmiyor, namus bekçileri bedenimiz ve cinselliğimizle ilgili ahkam kesmeye devam ediyor, taciz ve cinsel saldırılarla baş etmek zorundayız. Bunların dışında güçlendiğimiz ve yapabileceğimiz şeyler de var tabii: Bedenimiz hakkında bilgi sahibi olmalıyız, deneyim paylaşımları yapmalıyız, birbirimizi cesaretlendirmeliyiz, tabu ve mitlere inanmak yerine araştırmalıyız.

“Hazzın İlkeleri” (2022) isimli, yönetmenliğini Niharika Desai’nin yaptığı müthiş belgesel ise cinsel haz konusunu bedenlerimiz, zihinlerimiz ve ilişkilerimiz olarak üç başlık ve üç bölüm üzerinden değerlendirmiş. Kadın ve LGBTİ+’larla yapılan röportajları da içeren belgeselde motto olarak alıp bedensel ve zihinsel hazzımıza odaklanabileceğimiz pek çok yorum, bilgi yer alıyor.

Eleştirel Bakış: Vulvalılar buraya, penisliler oraya!

Kadınlar, ataerkil düzenin etkisiyle cinsel hazlarını özgürce yaşamakta zorlanıyor; dışlanmış cinsellik deneyimleri de benzer engellerle karşılaşılıyor. Günümüzde, cinsellik ve haz üzerine geliştirilen içeriklerin, dışlanmış cinsellikleri de kapsayacak şekilde çeşitlendirilmesine hâlâ ihtiyaç var. Kadın ya da erkek cinselliği ve hazını ikili cinsiyet rejimi üzerinden değerlendirmekten vazgeçmeliyiz; aksi takdirde cinsellik spektrumunu daraltmış oluruz. Hangi konu başlığı altında olursa olsun, çoğunlukla heteroseksüel ve cis erkeklerin cinselliği üzerine düşünmeye eğilimli bir yapı mevcut. Çünkü tarif edilmemiş haz duyumu, duygusu ve fantezileri ötekileştirilmeye çok açık bir sınırdır duruyor. Bu durum, daha yaygın ve sık konuşulan cinsellik biçimlerine yönelik önyargılı algıların oluşmasına yol açıyor. Kulak memesinden uyarılanlar topluluğu oluşturalım demiyorum; ancak hazzı keşfetmek için farklı cinselliklere sahip kişilerin bir arada konuşabileceği içerikler ve alanlar yaratmanın, keşfi olumlu yönde etkileyeceğine inanıyorum.

Rayka Kumru gibi yeni nesil cinsellik eğitmenleri, özellikle kapsayıcılık konusunda dikkatli bir dil kullanmaya özen gösteriyor. Her içerikte LGBTİQA+ kapsayıcılığı gözetiliyor; bu yaklaşımda hem eğitmenlerin donanımı hem de günümüzün politik doğruculuk ikliminin etkisi büyük. Ancak sadece doğru harfleri yan yana getirerek ya da kapsayıcı terimleri kullanarak farklılıkları gerçekten gözetmiş olmuyoruz. Hazzın ne kadar çeşitli yaşanabileceğini anlayabilmek için içeriklerin ve örneklerin de bu çeşitliliği yansıtmaları gerekiyor. Örneğin, Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma Derneği’nin (CETAD) savunuculuk projeleri kapsamında geliştirdiği içeriklerde, kadın ve erkek cinselliği ayrı başlıklarla ele alınmış. Kadın cinselliği bölümünde eşcinsel birlikteliğe de yer verilmiş olması olumlu bir adım. Ancak haz söz konusu olduğunda, cinsel organların ya da cinsiyet kimliğinin bu kadar belirleyici olmayabileceğini de düşünmeliyiz. Peki ya interseksler? Translar? Panseksüeller? Mesele tüm kimlik ve yönelimleri tek tek listelemek değil; daha çok, hazzı ve orgazmı deneyimleme biçimlerinin cinsiyet temelli ayrımlarla sınırlandırılmadan ele alınabilmesi.

Toplumsal normlar, cinselliğin sınırlarını da belirliyor. Bu sınırlar çoğunlukla heteroseksist kalıplar üzerinden çiziliyor. Oysa haz, bu normların çok ötesinde bir alan. Neyden ve nasıl haz aldığımızı anlayabilmek için, önce bu sınırların dışına çıkabilmemiz gerekiyor.

Sonuç Yerine

Cinselliğin tabularla çevrildiği bir toplumda, haz hakkında düşünmeyi ve konuşmayı çoğaltmak, mitleri sorgulamak, farklı deneyimleri duymak ve yaymak mühim. Hazzı, sadece cinsellik değil; bir özgürleşme meselesi olarak da düşünmek gerekiyor. Cinsellikten keyif almak bir ayrıcalık değil, temel bir hak.

Hazza erişimin aynı zamanda bir adalet meselesi olduğunu da unutmamalı; herkesin kendi bedeninde ve ilişkilerinde doyuma ulaşabilmesi, eşitlik ve kapsayıcılıkla mümkün. Toplumsal normların sınırlarını aşarak, herkes için haz adaletini savunmak zorundayız.

Ve evet, bazen ataerkilliğe karşı tek çare: Bacak omuza!

Kaynaklar

- Bahadır, S. (2022). Kadın orgazmı. Destek Yayınları.
filmmor Kadın Kooperatifi. (2002). Klitoris nedir? [Video]. YouTube.
<https://www.youtube.com/watch?v=Rwb26klQ7Mo>
İlkkaracan, P. (2003). Müslüman toplumlarda kadın ve cinsellik. İletişim Yayınları.
Kumru, R., & Gökdoğan, A. (2022). Haz kılavuzu. TabuKamu. <https://www.tabukamu.com/>
Kumru, R. (2024, 27 Ekim). Orgazm eşitsizliği. TabuKamu. <https://www.tabukamu.com/>
Niharika Desai (Yönetmen). (2022). Hazzın İlkeleri [Belgesel]. Netflix.
O'Connell, H. E., Sanjeevan, K. V., & Hutson, J. M. (2005). Anatomy of the clitoris. The Journal of Urology, 174(4), 1189–1195. <https://doi.org/10.1097/01.ju.0000173639.38898.cd>
O'Connell, H. (2022). 3D anatomical illustration of the clitoris [Anatomical illustration]. Wikimedia Commons. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/6d/Clitoris_3_D_-_Helena_O%27Connell.jpg
Tahaoğlu, Ç. (2024, 8 Şubat). Klitorisin hiç anlatılmayan hikâyesi. Bianet. <https://bianet.org/haber/klitorisin-hic-anlatilmayan-hikayesi-164658>